

Warszawa, dnia 13-07-2018 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

DOP-WPN.024.2.2018.LN
695156.1868614.1416221

Pan

W odpowiedzi na podanie z 12 czerwca 2018 r., w sprawie zniesienia ochrony gatunkowej wilka (*Canis lupus*), to jest zmiany brzmienia rozporządzenia Ministra Środowiska z 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 2183), działając na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), uprzejmie informuję, że przyjęcie proponowanego rozwiązania jest na chwilę obecną niecelowe, w tym nie znajduje dostatecznie uzasadnionych podstaw merytorycznych. Ponadto proponowana zmiana kolidowałaby, wbrew Pańskiej opinii, z prawem międzynarodowym. Wobec powyższego nowelizacja we wskazanym zakresie nie będzie przedmiotem działania Ministra Środowiska. To mając na względzie przedstawiam następujące stanowisko względem poruszonego zagadnienia.

W pierwszej kolejności informuję, że ochrona gatunkowa wilka wynika z podstaw merytorycznych, a w szczególności stanu zachowania populacji tego gatunku. Co prawda liczebność poszczególnych watah wzrasta i stan ochrony gatunku, dzięki podejmowanym zabiegom ochrony czynnej i biernej, poprawia się, to jednak nie jest to na dziś podstawa do wyłączenia ochrony gatunkowej. Idealnym modelem jest autoregulacja populacji w ograniczonych pojemnościowo niszach ekologicznych i proces ten powoli jest obserwowany.

Trzeba zauważyć, że dostępne są narzędzia prewencji i ustawowe mechanizmy zapobiegania szkodom powodowanym przez wilki, które jednakże nie znajdują szerokiego grona odbiorców wśród osób potencjalnie zainteresowanych ochroną swojego mienia. W skali kraju mówimy o kilkunastu wnioskach rocznie w zakresie prewencji lub zabicia osobników wilka, z których wykonuje się raptem kilka. Tym samym, dostępne obecnie narzędzia nie są dostatecznie wykorzystywane. Funkcjonujący katalog rozwiązań prawnych wydaje się być wystarczający i zalicza się do niego:

- 1) współpracę z organami ochrony przyrody w zakresie zabezpieczania mienia, w tym zwierząt gospodarskich, przed szkodami powodowanymi przez zwierzęta gatunków chronionych, za których szkody odpowiedzialność ponosi Skarb Państwa (art. 126 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody) – bierna ochrona mienia;
- 2) odstępstwa od zakazów wobec gatunków chronionych, pozwalające w ostateczności uśmiercić konfliktowego osobnika (z zastrzeżeniem wszelkich wymogów ustawowych i po przeprowadzeniu indywidualnej oceny sytuacji przez właściwy organ), co pozwala zlikwidować problem bez naruszania stabilności populacji (art. 56 ustawy o ochronie przyrody) – czynna ochrona mienia.

Odnosząc się do zagadnienia ataków na stada zwierząt hodowlanych wyjaśniam, że niemożliwe jest wyeliminowanie w całości szkód powodowanych przez drapieżne gatunki zwierząt objęte ochroną, w tym przez wilki. Fakt ten wynika ze współużytkowania przestrzeni środowiska naturalnego przez rolników i dziko występujące gatunki zwierząt, w tym wilki. Ochronie mienia i minimalizacji

powstawania szkód służyć ma podejmowanie przez właścicieli tego mienia działań zabezpieczających. W przypadku wilków literatura przedmiotu podaje stosowanie choćby fladr wokół pastwisk, zaś projekty zrealizowane z udziałem organów ochrony przyrody i instytucji pozarządowych dowiodły skuteczności tego mechanizmu biernej ochrony mienia. Metoda relatywnie tania i prosta w zastosowaniu powinna znaleźć odbiorców pośród osób zainteresowanych faktyczną ochroną mienia, a ponadto może być dofinansowana przez organy ochrony przyrody, w ramach współpracy, o której mowa w pkt 1 powyżej.

Regionalni dyrektorzy ochrony środowiska oraz dyrektorzy parków narodowych, w granicach swojego działania mogą zaproponować inne rozwiązania, dlatego zawsze warto nawiązać współpracę z właściwym organem ochrony przyrody. Nadto ataki na zwierzęta hodowlane stanowią incydenty, albowiem zwierzęta te nie są głównym źródłem pokarmu – wśród ofiar wilka, zwierzęta hodowlane stanowią zaledwie (zależnie od autora badań) 2-3% diety. Ataki na zwierzęta hodowlane nie są wynikiem wzrostu populacji wilka, lecz przejawem strategii drapieżnika pozyskującego łatwo dostępny pokarm. Współpraca z organami ochrony przyrody pozwala zminimalizować, a w najlepszym przypadku wykluczyć, straty powodowane przez gatunki drapieżne.

Ponieważ jednak wyeliminowanie szkód nie zawsze jest możliwe, w przypadku wilków, można wystąpić do właściwego miejscowo organu ochrony przyrody z wnioskiem o rekompensatę powstałej szkody – dla miejsca Pańskiego zamieszkania będzie to Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku. Wystąpienie szkody należy zgłosić, zaś organ przeprowadzi szacowanie straty i stosownie do okoliczności wypłaci rekompensatę. Szczegółów udzieli Panu Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Na zakończenie pragnę sprostować informację dotyczącą ochrony gatunkowej wilka w Europie, albowiem Pańska teza, zgodnie z którą wilk nie podlega ochronie nigdzie w Europie, nie jest prawdziwa. Wilk jest gatunkiem będącym przedmiotem zainteresowania Wspólnoty w rozumieniu art. 1 lit. g Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. UE nr L 206 z 22 lipca 1992 r., wersja skonsolidowana z 1 lipca 2013 r.), co oznacza że państwa członkowskie są obowiązane podjąć niezbędne działania w celu zachowania siedlisk dziko występujących gatunków w dobrym stanie ochrony (art. 3 i 6 dyrektywy). Nadto osobniki tego gatunku podlegają ochronie ścisłej na obszarze całej Unii Europejskiej (z wyjątkami, w tym Polska) w związku z postanowieniami art. 12 tej dyrektywy. Ponadto wilki podlegają ochronie prawnej, w różnorodnym reżimie, na podstawie prawa krajowego poszczególnych państw członkowskich. Tym samym Pańska teza nie znajduje uzasadnienia.

Z uwagi na powyższe dane i informacje, na chwilę obecną nie znajduję uzasadnienia dla uwzględnienia rozwiązania przedstawionego w podaniu. Stąd też przedmiot petycji nie będzie w najbliższym czasie przedmiotem działalności legislacyjnej Ministra Środowiska. Ponadto, na podstawie art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach informuję, że sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Małgorzata Golińska

Sekretarz Stanu

Ministerstwo Środowiska

/ – opatrzone bezpiecznym podpisem
elektronicznym weryfikowanym przy pomocy
ważnego kwalifikowanego certyfikatu/

KLAUZULA INFORMACYJNA

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 RODO¹⁾ informuję:

1. Administratorem danych osobowych jest Minister Środowiska z siedzibą w Warszawie przy ul. Wawelskiej 52-54, NIP: 5261647453, REGON: 001064858.
2. W sprawach ochrony danych osobowych możliwy jest kontakt z Inspektorem Ochrony Danych pod adresem: inspektor.ochrony.danych@mos.gov.pl.
3. Przetwarzanie podanych danych osobowych następuje w celu rozpatrzenia podania skierowanego do Ministra Środowiska, zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. e RODO oraz w myśl przepisów prawa materialnego i/lub procesowego mających zastosowanie w sprawie, do której niniejszą klauzulę dołączono.
4. Podane dane osobowe mogą być przechowywane przez okres do 40 lat. Po tym czasie dane osobowe oraz wszelkie istniejące ich kopie zostaną usunięte.
5. Każdemu, czyje dane osobowe są przetwarzane, przysługuje prawo żądania od administratora, o którym mowa w pkt 1, dostępu do swoich danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, jak również do wniesienia sprzeciwu wobec ich dalszego przetwarzania.
6. Każdemu, czyje dane osobowe są przetwarzane, przysługuje prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego w zakresie przetwarzania danych osobowych, w sposób i trybie określonym w przepisach RODO.
7. Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym – przepisów prawa materialnego i/lub procesowego mających zastosowanie w sprawie, do której niniejszą klauzulę dołączono.

¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE